

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
17.7.2006

7

Dětská a dorostová péče - činnost v Královéhradeckém kraji v roce 2005

Children and Adolescents Care - Activity in the Královéhradecký Region in 2005

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o dětské a dorostové péči v Královéhradeckém kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči týkající se sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti a dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu. Údaje jsou členěny podle území. Informace také obsahuje přehled základních ukazatelů lůžkové péče nemocnic.

Summary

Information on health service activity in the branch of children and adolescents care in the Královéhradecký region in 2005 contains data about out-patient care concerning health service network, personnel capacity, activity, patients followed up for selected diagnoses. Data are presented by territory. Information also contains summary of basic indicators of in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti dětské a dorostové péče byl roční výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každá ambulantní ordinace (oddělení, pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost a ambulantní odborné dětské a dorostové ordinace ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Údaje o lůžkové péči dětských oddělení nemocnic byly čerpány z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví v ČR na rok 2005. Pro výpočty relací na obyvatelstvo byly použity údaje ČSÚ. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz (NZIS/Výkazy 2005). Všechna zařízení v kraji, která mají zpravodajskou povinnost, odevzdala vyplněný výkaz.

Edice IZK o dětské a dorostové péči v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Personální zajištění a činnost

Ambulantní péči o děti a dorost na území kraje zabezpečovalo ke konci roku 132 ambulantních zdravotnických pracovišť, ve kterých pracovalo 129,16 lékařů a 126,14 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD). Pracovníci jsou uváděni včetně pracovníků smluvních a v tzv. přepočteném počtu, což je součet úvazků. Mezi pediatry tvořili většinu praktičtí lékaři pro děti a dorost (92 % z celkového počtu), ostatními lékaři v oboru byli pediatři specialisté.

Ve srovnání s republikovým ukazatelem byl počet lékařů v kraji v přepočtu na obyvatele mírně nadprůměrný (na 10 tisíc osob ve věku do 19 let připadlo v kraji 11,1 lékaře, v ČR 10,6 lékaře). V jednotlivých okresech se počet lékařů pohyboval v rozmezí 9,9-13,2 lékařů na 10 tisíc dětí a dorostu, relativně nejvíce lékařů bylo v okrese Hradec Králové, nejméně v okrese Náchod. Jednomu úvazku lékaře odpovídalo v kraji v průměru 931 léčených pacientů ve věku 0-19 let (v ČR 887 pacientů). Celkový počet ošetření - vyšetření (dále jen ošetření) se proti minulému roku nepatrně snížil. Převážná část ošetření byla provedena v ordinacích praktických lékařů (97 %). Největší podíl na celkovém počtu ošetření měla ošetření léčebná (75,7 %) a ošetření preventivní (21,4 %), na ošetření v návštěvní službě připadlo 1,6 %. Zbývající ošetření tvořila 1,3 % (vyšetření před nástupem do mateřské školy, prohlídky požadované k přihlášce na školu nebo při nástupu do zaměstnání, vyšetření pro účely sportovní, očkování pro cesty do ciziny). Meziročně se skladba ošetření téměř nezměnila.

Průměrný počet ošetření na 1 lékaře se meziročně mírně snížil (o 1 %). Na jeden úvazek lékaře připadlo v roce 2005 v průměru 5 994 ošetření (v ČR 6 510), to znamená, že za předpokladu 220 odpracovaných dnů v roce uskutečnil lékař v průměru 27 ošetření denně. Stejně jako v předchozím roce připadlo nejvíce ošetření na jednoho lékaře v okrese Trutnov (6 661) a nejméně v okrese Rychnov nad Kněžnou (5 684).

Na jednoho léčeného pacienta ve věku 0-19 let připadlo v roce 2005 v průměru 6,4 ošetření (v ČR 7,3 ošetření). Preventivní vyšetření jsou nejčastěji poskytována kojencům; v roce 2005 připadlo na jednoho registrovaného kojence v průměru 9,9 preventivních ošetření.

Počet registrovaných pacientů (dětí a dorostu) v kraji na jednoho lékaře byl 855 pacientů. Největší počet registrovaných pacientů na jednoho lékaře vykazuje okres Náchod (961) a nejnižší okres Hradec Králové (742). V České republice je v průměru 888 registrovaných pacientů na jednoho lékaře v ambulantní péči.

V ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost bylo v roce 2005 sledováno celkem 2 357 dětí a mladistvých z dysfunkčních rodin, 20 dětí a 3 mladiství týraných nebo sexuálně zneužívaných a 154 mladistvých se změněnou pracovní schopností.

Počet dětí a dorostu s různými projevy alergií se neustále zvyšuje. Od roku 2000 představuje nárůst sledovaných alergiků o 23,8 %.

Počet narozených dětí se meziročně zvýšil o 4,1 %. Z 5 338 živě narozených dětí, které byly v přímé péči praktických lékařů, se 4,9 % narodilo s nízkou porodní hmotností (tj. s hmotností menší než 2 500 g). Podle evidence dětských lékařů zemřelo v roce 2005 celkem 9 dětí ve věku 0-14 let, z nich 4 děti ve věku do 1 roku života. Úmrtnost dětí v posledních letech klesá (v r. 2003 bylo 18 případů, v r. 2004 celkem 13).

Porodnost v kraji se od roku 2001 mírně zvyšuje. Vliv tohoto trendu na počet registrovaných osob ve věku 0-19 let je ale zatím stále ještě slabší, než vliv odchodu silnějších ročníků devatenáctiletých do péče praktických lékařů pro dospělé.

V roce 2005 bylo při roční prohlídce vyšetřeno 5 135 dětí, z nich bylo kojeno 16,7 % do 6 týdnů a 4,8 % nebylo kojeno vůbec. Podíl dětí kojonych déle než 6 měsíců byl v Královéhradeckém kraji 40,6 %, (v ČR 38,3 %).

Dispenzarizovaní pacienti

Počet dispenzarizovaných onemocnění v kraji má již několik let vzrůstající tendenci. Na 1 000 registrovaných dětí ve věku do 14 let připadne 394 dispenzarizovaných dětí (v ČR 317). Nejvyšší relaci vykazuje okres Trutnov (459) a nejmenší okres Jičín (305). Nejčastějším důvodem pro dispenzarizaci byly nemoci dýchací soustavy, které tvořily 26,3 % všech dispenzarizovaných onemocnění a nemoci nervové soustavy, které tvořily 25,4 %. Při sledování vývoje dispenzární péče od roku 2000 vykazuje pozvolný, ale trvalý, růst dispenzarizace dětí pro nemoci dýchací soustavy (o 27,6 %).

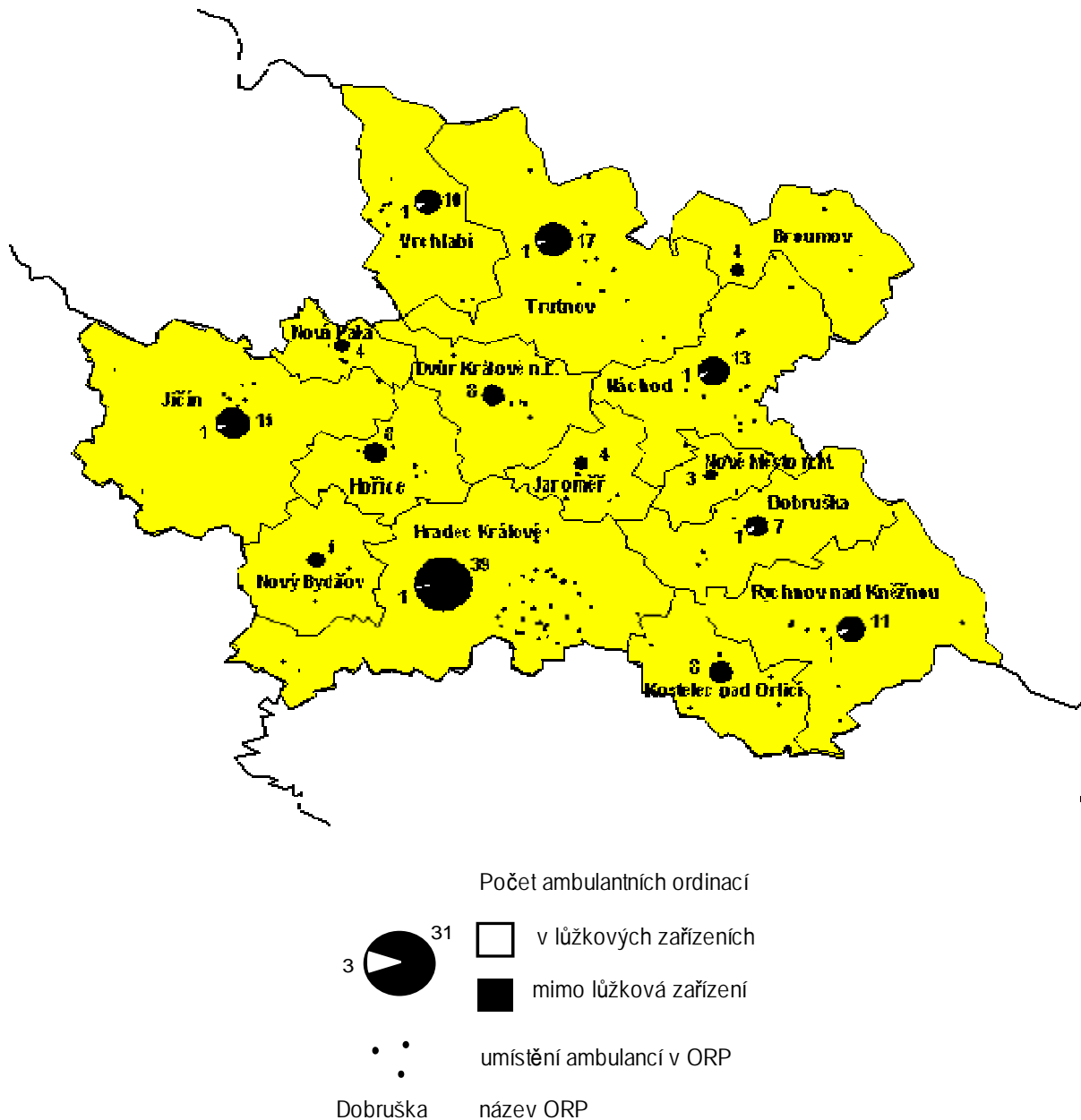
Počet dispenzarizovaného dorostu na 1000 registrovaných osob ve věku od 15 do 19 let je v Královéhradeckém kraji 478 (v ČR 380). Nejvyšší relace vykazuje okres Trutnov (623) a nejnižší okres Hradec Králové (391). Nejčastějším důvodem dispenzarizace byly v celokrajském měřítku nemoci nervové soustavy, které tvořily 29,9 % ze všech dispenzarizovaných diagnóz a nemoci dýchací soustavy, které tvořily 22,6 %. Při sledování vývoje dispenzární péče od roku 2000 vykazuje pozvolný růst dispenzarizace dorostu pro nemoci dýchací soustavy (o 35,1 %).

Lůžková péče

V roce 2005 bylo v Královéhradeckém kraji, stejně jako v minulém roce, 7 dětských lůžkových oddělení. Pracovalo zde 39,41 lékařů a 230,75 ZPBD. Mírně se zvýšil počet sester u lůžka (o 5,60 úvazku, tj. o necelé 3 %). V porovnání s rokem 2004 bylo hospitalizováno o 681 pacientů více, průměrná ošetrovací doba se významně nezměnila. Denně bylo v průměru obsazeno 222,3 lůžek z celkového počtu 327 lůžek. Využití lůžek se meziročně zvýšilo o 6,5 dne (tj. o necelé 3 %). Prostoje lůžek ve dnech na 1 hospitalizovaného (z lůžek schopných provozu) se nepatrně snížil. Samostatné lůžkové novorozenecké oddělení se v Královéhradeckém kraji nevyskytuje.

Zpracovala: Alena Rakoušová
ÚZIS ČR, Královéhradecký krajský odbor
Hradecká 1172, 500 03 Hradec Králové
telefon: 495 515 331, fax 495 513 526
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

**Mapa poskytovatelů ambulantní péče o děti a dorost
s vyznačením správních obvodů obcí s rozšířenou působností
(stav k 31. 12. 2005)**

Poznámka:

Na mapě je znázorněna síť obcí, ve kterých se nacházela zdravotnická zařízení včetně detašovaných pracovišť. Počet míst poskytovatelů zdravotnické péče v mapě je vyšší než v tabulce "Personální zajištění", protože v tabulce jsou zahrnuty právní subjekty bez detašovaných pracovišť.

Personální zajištění a počet ošetření v ambulantní péči podle druhu zdravotnického zařízení a podle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření		
		lékařů	struktura lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
Královéhradecký kraj							
Praktický lékař pro děti a dorost	124	119,21	92,30	113,32	747 861	96,60	6 273,5
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	7	9,75	7,55	12,62	25 247	3,26	2 589,4
Specializovaná ambulantní péče v ostatních ZZ	1	0,20	0,15	0,20	1 089	0,14	5 445,0
Královéhradecký kraj celkem	132	129,16	100,00	126,14	774 197	100,00	5 994,1
Hradec Králové							
Praktický lékař pro děti a dorost	38	37,10	87,50	34,60	230 942	94,61	6 224,9
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	5,10	12,03	7,10	12 071	4,95	2 366,9
Specializovaná ambulantní péče v ostatních ZZ	1	0,20	0,47	0,20	1 089	0,45	5 445,0
Celkem	40	42,40	100,00	41,90	244 102	100,00	5 757,1
Jičín							
Praktický lékař pro děti a dorost	17	17,00	94,44	16,25	100 307	96,70	5 900,4
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	1,00	5,56	1,00	3 423	3,30	3 423,0
Celkem	18	18,00	100,00	17,25	103 730	100,00	5 762,8
Náchod							
Praktický lékař pro děti a dorost	24	23,86	97,35	21,27	145 540	97,01	6 099,7
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	0,65	2,65	1,35	4 488	2,99	6 904,6
Celkem	25	24,51	100,00	22,62	150 028	100,00	6 121,1
Rychnov nad Kněžnou							
Praktický lékař pro děti a dorost	18	17,15	90,98	16,85	104 704	97,72	6 105,2
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	2	1,70	9,02	1,87	2 440	2,28	1 435,3
Celkem	20	18,85	100,00	18,72	107 144	100,00	5 684,0
Trutnov							
Praktický lékař pro děti a dorost	27	24,10	94,88	24,35	166 368	98,33	6 903,2
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	2	1,30	5,12	1,30	2 825	1,67	2 173,1
Celkem	29	25,40	100,00	25,65	169 193	100,00	6 661,1

¹⁾ Součet úvazků včetně smluvních

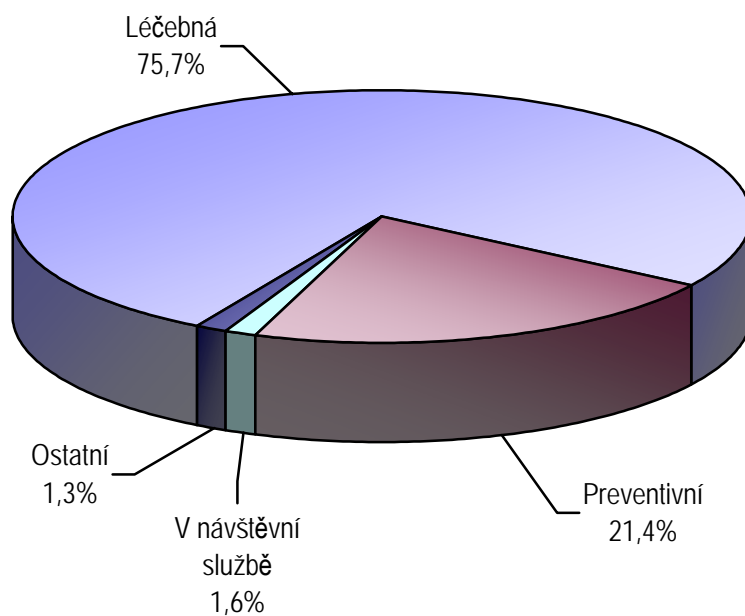
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

Struktura počtu ošetření - vyšetření podle druhu ošetření a podle území

Území, okres	Počet ošetření - vyšetření celkem	z toho ošetření - vyšetření v %			Počet léčených pacientů ¹⁾	Počet ošetření na 1 léčeného pacienta
		léčebná	preventivní	v návštěvní službě		
Hradec Králové	244 102	78,84	19,61	1,28	35 709	6,8
Jičín	103 730	77,41	19,11	2,30	16 292	6,4
Náchod	150 028	75,26	22,88	1,44	24 548	6,1
Rychnov nad Kněžnou	107 144	68,89	24,78	1,12	15 071	7,1
Trutnov	169 193	74,81	21,91	1,85	28 663	5,9
Královéhradecký kraj	774 197	75,70	21,39	1,55	120 283	6,4
ČR	14 929 177	76,12	20,92	1,45	2 034 165	7,3

1) Počet léčených pacientů je celkový počet pacientů, kteří byli alespoň jedenkrát za sledovaný rok ošetřeni (tj. každý pacient je započten pouze jedenkrát).

Struktura ošetření - vyšetření podle druhu v roce 2005

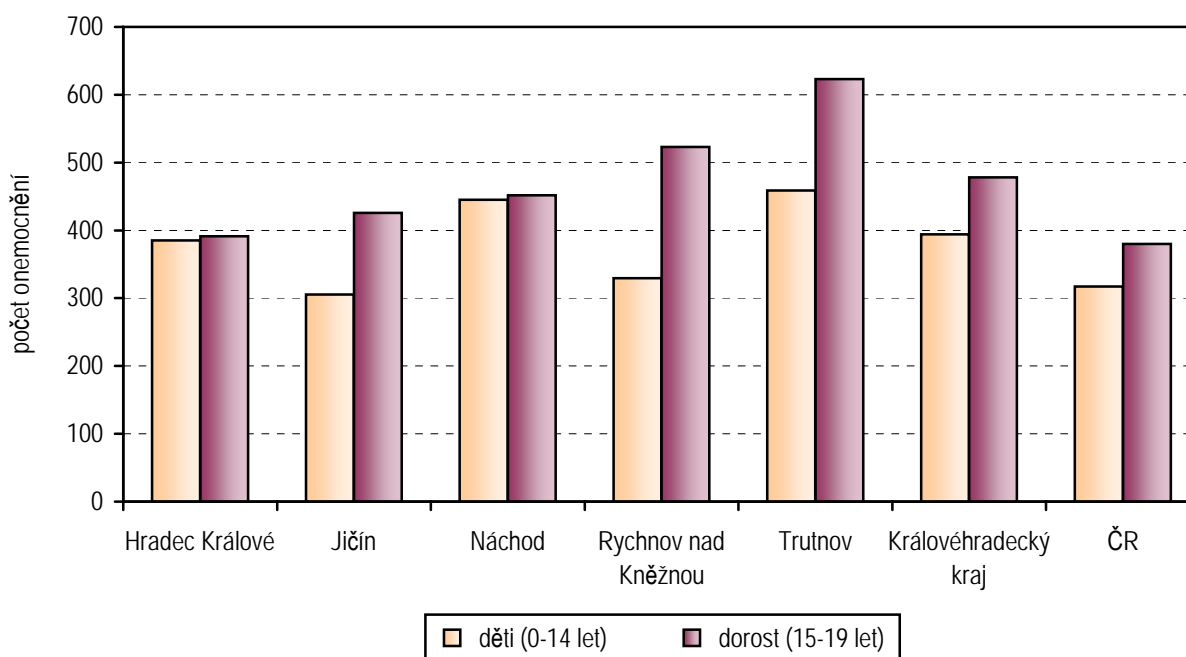

Dispenzarizovaná onemocnění u dětí a dorostu

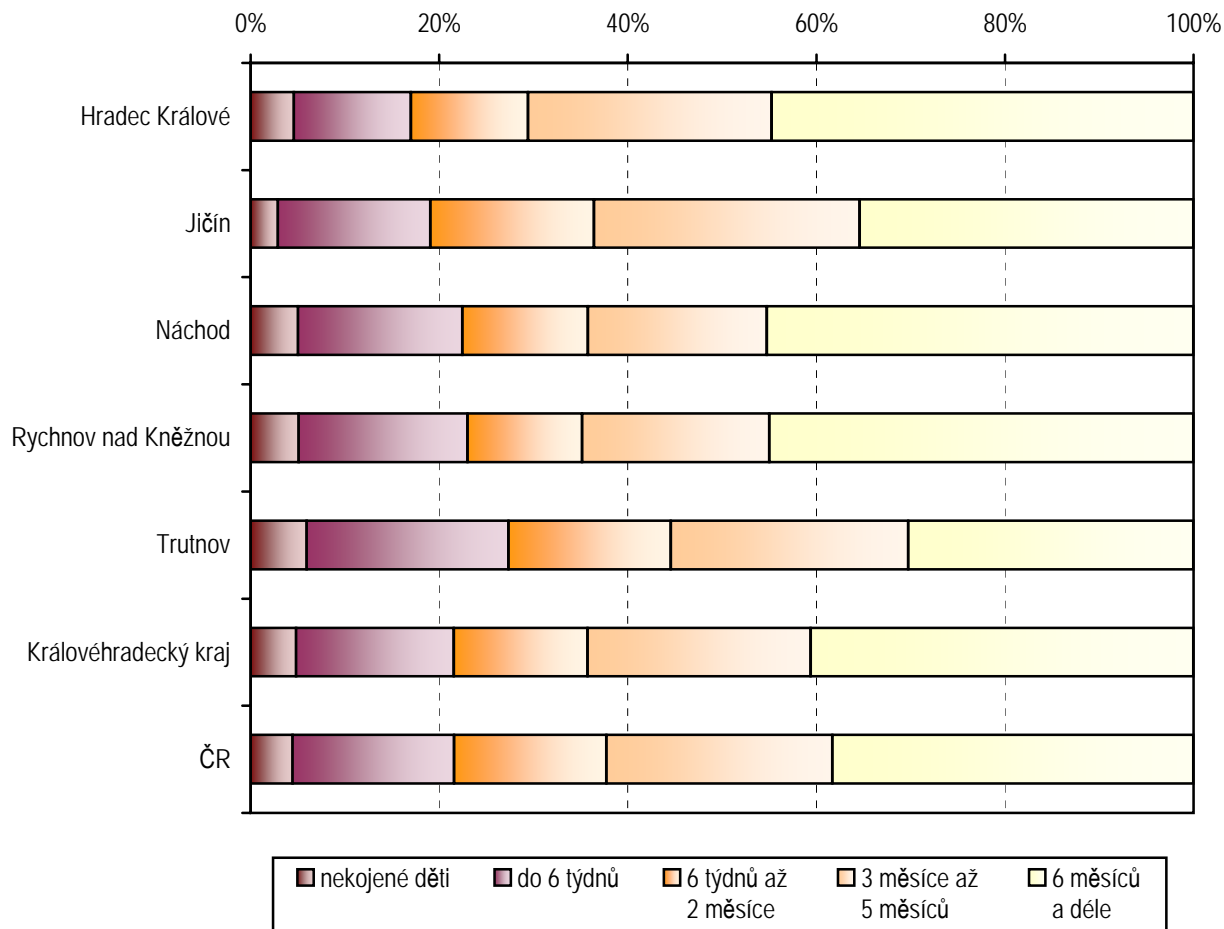
Kapitola (MKN -10)	Počet ¹⁾ dispenzarizovaných pacientů k 31.12.		
	celkem	z toho děti (0 - 14 let) v %	na 1 tisíc dětí a dorostu
I. Některé infekční a parazitární nemoci (vč. následků)	901	78,47	7,8
II. Novotvary	193	73,06	1,7
III. Nemoci krve a krevetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	671	81,37	5,8
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	3 116	66,66	26,9
V. Poruchy duševní a poruchy chování	1 733	75,65	14,9
VI. - VIII. Nemoci nervové soustavy, nemoci oka a očních adnex, nemoci ucha a bradavkového výběžku	12 261	67,54	105,7
IX. Nemoci oběhové soustavy	706	56,66	6,1
X. Nemoci dýchací soustavy	11 566	74,00	99,7
XI. Nemoci trávicí soustavy	598	65,05	5,2
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva	4 595	76,76	39,6
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	4 710	60,76	40,6
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy	2 721	74,86	23,5
XVII. Vrozené vady, deformace	2 113	81,45	18,2
Celkem	45 884	70,96	395,6

¹⁾ Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz.

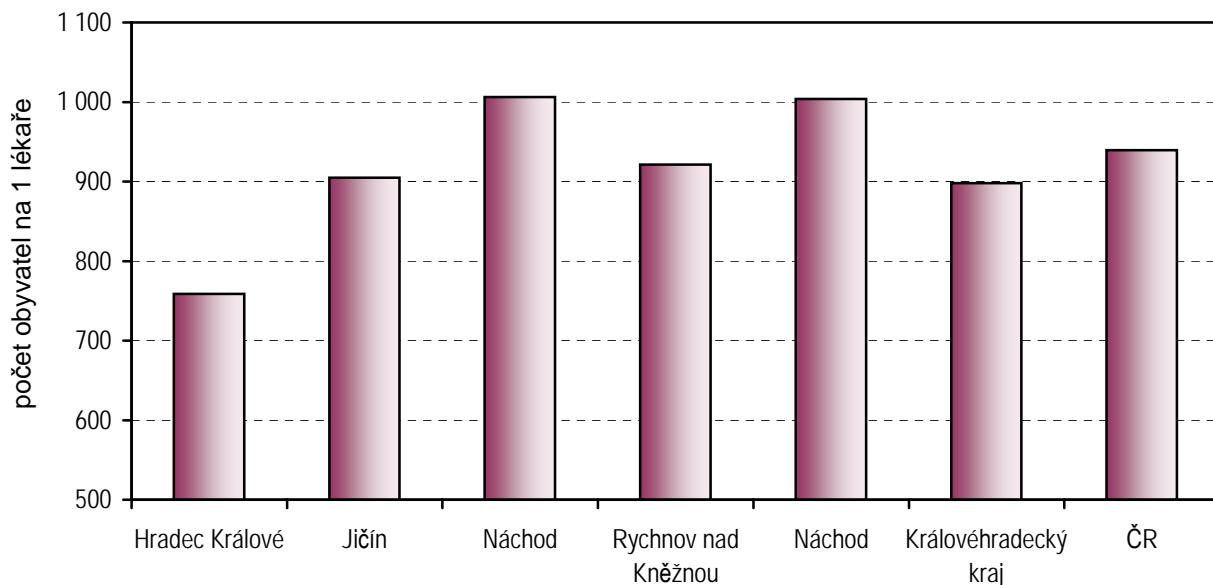
Počet dispenzarizovaných onemocnění v přepočtu na 1 tisíc registrovaných pacientů v dětské a dorostové péči

Struktura dětí při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2005

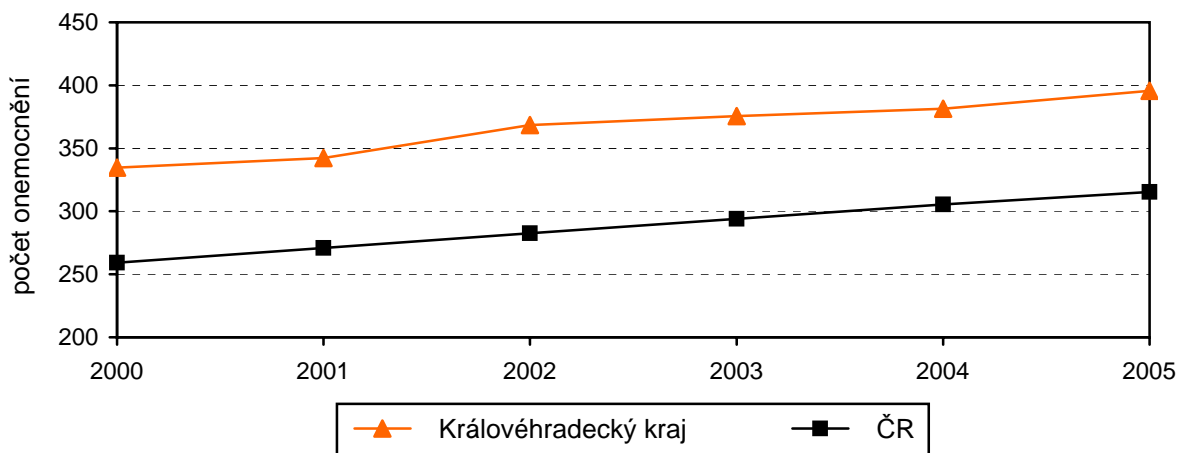

Počet obyvatel ve věku 0 - 19 let na 1 lékaře v oboru dětská a dorostová péče

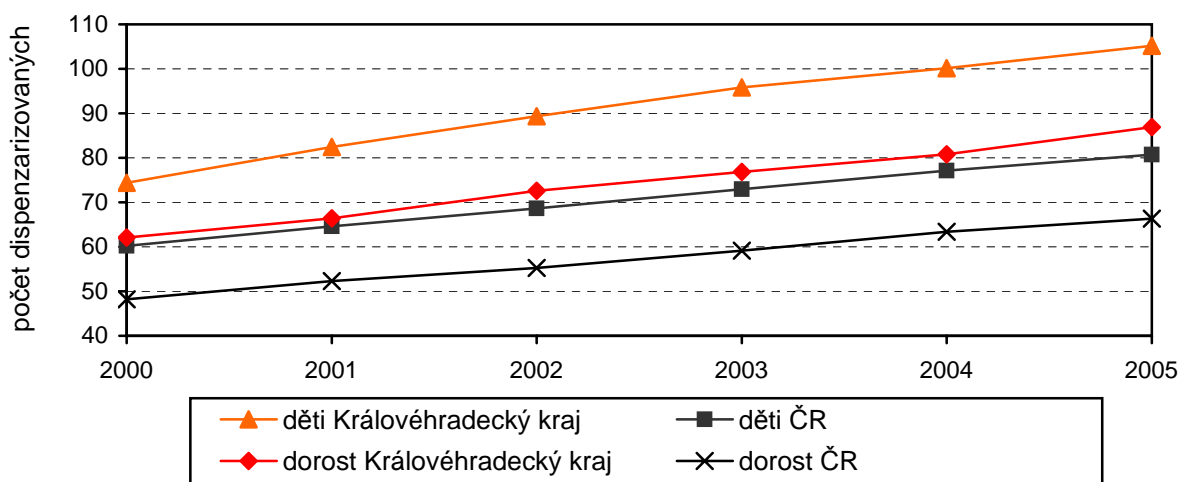

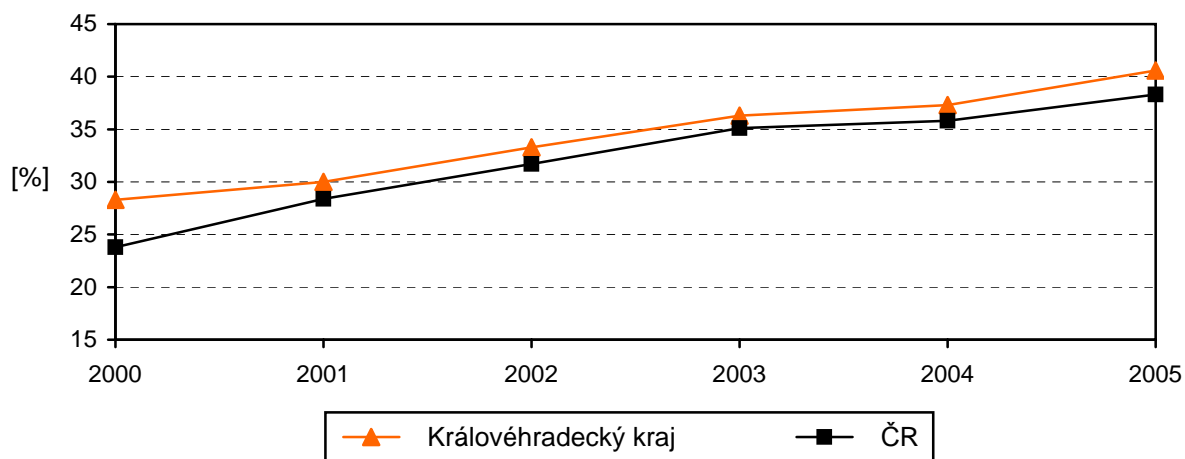
Vývoj počtu dispenzarizovaných onemocnění v přepočtu na 1 tisíc dětí a dorostu (0 - 19 let)

Vývoj počtu dispenzarizovaných dětí a dorostu pro nemoci dýchacích cest v přepočtu na 1 tisíc osob daného věku

Vývoj podílu dětí kojených déle než 6 měsíců

Využívání lůžkového fondu dětských oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Královéhradecký kraj	ČR
Počet oddělení	7	99
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	39,41	600,60
ZPBD ²⁾ celkem	230,75	3 014,25
sestry ²⁾ u lůžka	221,35	2 866,20
ZPOD ²⁾	14,00	330,73
Průměrný počet lůžek	327,00	5 020,61
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	222,3	3 355,2
na 1 lékaře	5,6	5,6
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,0	1,2
Počet lékařů na 100 lůžek	12,05	12,08
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	70,57	60,62
Počet hospitalizovaných	15 656	264 675
Nemocniční letalita (v promilích)	1,7	0,9
Využití lůžek ve dnech	248,1	243,9
Průměrná ošetrovací doba ve dnech	5,2	4,6
Prostoj lůžek ³⁾	2,0	2,0

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestry - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s lůžkovým dětským oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Oblastní nemocnice Jičín a.s.

Oblastní nemocnice Náchod a.s.

Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou a.s.

Opočenská nemocniční a.s., Opočno

Oblastní nemocnice Trutnov a.s.

Česko-německá horská nemocnice Krkonoše s.r.o., Vrchlabí